

Cur si hæc scientia maxime ad sacerdotes & Reges est necessaria vt possint docere & Regere ad Dei voluntatem populū illis commissum, cur in quā non dixit in corbonam & Musach: R. Dixit in Gazophila, vt ostendat q̄ hæc scientia non solum ad sacerdotes & Reges spectat sed ad omnes, quia finis istius est salus, & omnes saluare vult Deus.

Delectat. Dicit etiam expectare duos denarios, i. Præmia animæ & corporis. i. Gloria animæ & immortalitas corporis.

Delectat nos veritas pollicentis. Hic ponit

Laborem &	}	Labor maximus,	}	Labor superat vires	}
Præmium		Premium maximum.		Præmium excedit meritum.	

Tex.

Quo inardescens fidem nostram aduersus errorem carnalium atque animalium hominum tuemur. Hic ponit causam compellentem, & cogentem. Vult tueri veritatem contra carnales & alios homines. Hic queri potest cur magis carnales, quam alios peccatores, quam superbos, & homicidas & blasphemos redarguere, confutare, & annihilare cupiat? Nam magis corrigere deberemus eos qui maiorem laesionem afferunt quā qui minorem. Homicida, latrones, & blasphemus superbi maiorem inferunt laesionem quam reliqui peccatores vt carnales: & alios: ergo debet magis inardescere aduersus istos.

R. quod peccati grauitas dupli. perpenditur.

Altero modo in se

}	In se, & sic modo q̄ maius est peccatum superbia, homicidij, furti & blasphemie, quam dicatur, esse carnalis macula, quia alia peccata sunt ex malitia, & impietate: sed caro ex fragilitate, & peccatum fragilitatis est minoris damnationis.
	In effectu vero peccatum carnalitatis est maius. Patec. Illa est maior culpa que maius infert damnum & ruinam. At carnalis macula maius infert damnum, & ruinam quam furti, superbia, & blasphemia, ergo maior culpa. Maior vera. Probo minorem.

Cetera peccata tollunt res virtutes, gratiam, & Deum sed non mutant homines, superbus est homo. Homicida homo: blasphemus homo: At carnalis immunditia tollit esse hominis, & hominem in bestiam mutat: At bestia longe distat ab homine, & quantum distat ab homine tantum carnalis distat ab alijs peccatoribus. Magister igitur videns finem pessimum ex carnalitate dixit aduersus carnales, & animales, qui ex carnali vsu euadunt in belluas.

Quamuis non ambigamus omnem humani sermonis eloquentiam. Hic hæreticos detestatur. Vocat filios tenebrarum, & diffidentia: ponit non vera sed placita: sunt purientes auribus, student euertere Ecclesiam.

In quo maiorum exempla doctrinamq; reperies. Hic ponit certitudinem authoratam & comprobata ex Doctoribus sacris.

Non igitur debet hic labor cuique pigro, vel multum docto videri superfluis. Hic ostendit compendiosum, & per breue opus in quo precipuas, & lucidiores compicauit sententias. Nam quæ euolata erant & latitudinis maxime spatium continebant in molem angustam compicauit.

Ideo laborem &	}	Laborem legendi multos Doctores &	}
Expensas abstulit.		Expensas emendi infinitos libros.	

In Hoc opere non solum pium lectorem, sed liberum correctorem desidero, maxime vbi profunda, veritas quaestio versatur. Duo maxima cupit.

Lectorem &	}	Sed vult doctorem pium, &	}	Sed obseruandum venit cur non vult omnem
Correctorem.		Correctorum liberum.		lectorem, nec omnem correctorem.

At non vult omnem Lectorem, nec Omnem doctorem.

Quare? Non habet rationem aliquam?	}	Ignorantes:	}	Quidam falsi,	}	Quidam impij, &	}
Lectores ignorant non degustant lectionem: sunt qui legunt at minime percipiunt rem. Curiosus lector dicitur esse ille qui aut studet inutilibus, & vanis: Aut vtilibus operam dat magis quam expectat: Aut ijs quæ statum suum excedunt intendit maxima cum diligentia vt artifices de rebus diuinis non disputare.		Quidam curiosi.		Quidam simplices.		Quidam pij.	

Lector falsus dicitur qui in lectione accipit contrarium & repugnans veritati. Hoc modo possumus vocare hæreticos falsos lectores qui sacram scripturam perperam, corrupte, & vitiose legunt ac inter pretantur.

Lectorem simplicem dicimus illum qui scripturam legit, eo modo quo est, & nil addit nec diminit: Hoc modo faciunt boni Christiani, & Catholici.

Lectorem impium dicimus qui interpretatur sacram scripturam cum dedecore, detractioe, & laesione Auctoris.

Lectorem pium vocamus qui maxima cum charitate, honore, & dignitate sacram scripturam, nec non studioforum laborem interpretatur. Hoc modo homines pij & Catholici faciunt, Talem ergo percipit Magister suo in labore. Querit etiam correctorem liberum. Obseruo d. liberum, qui eodem modo dicuntur, esse multi correctores. Nam.

Alij sunt serui:	}	Alij libertini:	}	Alij liberi.	}	Libertus dicitur esse de seruo factus liber,	}
Alij liberti:		Alij ingenui:		Libertini qui ex liberto nati sunt.			

Liber corrector, qui libere corrigit, libere corrigit qui non inuidia sed amore corrigit.

Correctores serui reprehendunt maxime cum timore, quia dubitant de dominis ne egrè ferant: & sic in multis veritatem tacent, & paruum fructum afferunt.

Correctores liberti & libertini reprehendunt maxima cum excusatione. Nam timentes ne ingrati iudicentur, admonent patronos sed excusando, & nullum profectum faciunt.

Correctores ingenui, & liberi reprehendunt patronos maxima cum veritate, maxima cum charitate: zelo veritatis, & salutis. Magister ergo non vult omnem lectorem nec omnem correctorem, sed tantum correctorem liberum, & lectorem pium. Hæc quo ad præsentem lectionem, istius prologi, in qua habuistis quid sit proœmium: Necessitas &c. R. emanet modo soluere vnā oppositionem. Ex Arist. lib. 3. R. eth. ubi dicit. Proœmium apud bonos superuacuum est. Tunc sic. Quod est superuacaneum necessarium, non est: Proœmium est huiusmodi, ergo non est necessarium: ergo male dictum fuit in principio esse necessarium.

Lib. 3. c. 21.